

Codul penal

Cu modificările aduse prin:

Legea nr. 269/2024 (M. Of. nr. 1089 din 31 octombrie 2024)

Codul de procedură penală

Legea de punere în aplicare ♦ Reglementări anterioare
♦ Legislație conexă ♦ Decizii ale Curții Constituționale
♦ Recursuri în interesul legii ♦ Hotărâri prealabile ♦ Index

Ediția a 34-a actualizată la **12 ianuarie 2025**
și îngrijită de avocat dr. Petruț Ciobanu

Editura Rosetti International
București, 2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Codul penal : Legea de punere în aplicare, reglementări
anterioare, legislație conexă, decizii ale Curții Constituționale,
recursuri în interesul legii, hotărâri prealabile, index ; Codul
de procedură penală. - Ed. a 34-a, actualizată / și îngrijită de
avocat dr. Petruț Ciobanu. - București : Rosetti International, 2025
ISBN 978-606-025-160-6

I. Ciobanu, Petruț (ed.)

34

Copyright © 2025 Editura ROSETTI International

CODUL PENAL & CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate Editurii ROSETTI International.
Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate Editurii ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL
București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poștal: 050022
tel.: +04 021 314 77 81; 0724 305 413
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

SUMAR

CODUL PENAL

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal.....	9
Index.....	216
▶ Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>).....	225

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	243
Dispoziții tranzitorii cuprinse în actele de modificare a Codului de procedură penală	556
Index.....	559
▶ Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (<i>extras</i>)	574

Abrevieri

CDFUE	Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene
CEDO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului/ Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CP 1969	Codul penal din 1969
CPP 1968	Codul de procedură penală din 1968
D.	Decretul
dec.	decizia
H.G.	Hotărârea Guvernului
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
L.	Legea
M. Of.	Monitorul Oficial, Partea I
C. civ.	Codul civil (Legea nr. 287/2009)
CP	Codul penal (Legea nr. 286/2009)
CPC	Codul de procedură civilă (Legea nr. 134/2010)
CPP	Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010)
n. red.	nota redacției
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
Regl. ant.	Reglementarea anterioară
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

Codul penal

În vigoare de la 1 februarie 2014

Tabla de materii

	Art.
PARTEA GENERALĂ	1-187
Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare	1-14
Capitolul I. Principii generale	1-2
Capitolul II. Aplicarea legii penale	3-14
<i>Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp</i>	3-7
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu</i>	8-14
Titlul II. Infracriunea	15-52
Capitolul I. Dispoziții generale.....	15-17
Capitolul II. Cauzele justificative	18-22
Capitolul III. Cauzele de neimputabilitate.....	23-31
Capitolul IV. Tentativa.....	32-34
Capitolul V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni	35-45
Capitolul VI. Autorul și participanții.....	46-52
Titlul III. Pedepsele	53-106
Capitolul I. Categoriile pedepselor	53-55
Capitolul II. Pedepsele principale.....	56-64
<i>Secțiunea 1. Detențiunea pe viață</i>	56-59
<i>Secțiunea a 2-a. Închisoarea</i>	60
<i>Secțiunea a 3-a. Amenda</i>	61-64
Capitolul III. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare	65-70
<i>Secțiunea 1. Pedepsa accesorie</i>	65
<i>Secțiunea a 2-a. Pedepsele complementare</i>	66-70
Capitolul IV. Calculul duratei pedepselor	71-73
Capitolul V. Individualizarea pedepselor	74-106
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	74
<i>Secțiunea a 2-a. Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante</i>	75-79
<i>Secțiunea a 3-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei</i>	80-82
<i>Secțiunea a 4-a. Amânarea aplicării pedepsei</i>	83-90
<i>Secțiunea a 5-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere</i>	91-98
<i>Secțiunea a 6-a. Liberarea condiționată</i>	99-106
Titlul IV. Măsurile de siguranță	107-112¹
Capitolul I. Dispoziții generale.....	107-108
Capitolul II. Regimul măsurilor de siguranță	109-112¹

Titlul V. Minoritatea	113-134
Capitolul I. Regimul răspunderii penale a minorului.....	113-116
Capitolul II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate	117-123
Capitolul III. Regimul măsurilor educative privative de libertate ..	124-127
Capitolul IV. Dispoziții comune.....	128-134
Titlul VI. Răspunderea penală a persoanei juridice	135-151
Capitolul I. Dispoziții generale.....	135-137
Capitolul II. Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice.....	138-145
Capitolul III. Dispoziții comune.....	146-151
Titlul VII. Cauzele care înlătură răspunderea penală	152-159
Titlul VIII. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei	160-164
Titlul IX. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	165-171
Titlul X. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală	172-187
PARTEA SPECIALĂ	188-446
Titlul I. Infrațiuni contra persoanei	188-227
Capitolul I. Infrațiuni contra vieții	188-192
Capitolul II. Infrațiuni contra integrității corporale sau sănătății	193-198
Capitolul III. Infrațiuni săvârșite asupra unui membru de familie	199-200
Capitolul IV. Agresiuni asupra fătului	201-202
Capitolul V. Infrațiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	203-204
Capitolul VI. Infrațiuni contra libertății persoanei.....	205-208
Capitolul VII. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	209-217
Capitolul VIII. Infrațiuni contra libertății și integrității sexuale	218-223
Capitolul IX. Infrațiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	224-227
Titlul II. Infrațiuni contra patrimoniului	228-256¹
Capitolul I. Furtul.....	228-232
Capitolul II. Tâlhăria și pirateria	233-237
Capitolul III. Infrațiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	238-248
Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	249-252
Capitolul V. Distrugerea și tulburarea de posesie	253-256
Capitolul VI. Infrațiuni care au produs consecințe deosebit de grave.....	256¹
Titlul III. Infrațiuni privind autoritatea și frontiera de stat	257-265
Capitolul I. Infrațiuni contra autorității.....	257-261
Capitolul II. Infrațiuni privind frontiera de stat.....	262-265

Titlul IV. Infrapecuni contra înfăptuirii justiției	266-288
Titlul V. Infrapecuni de corupție și de serviciu	289-309
Capitolul I. Infrapecuni de corupție.....	289-294
Capitolul II. Infrapecuni de serviciu	295-309
Titlul VI. Infrapecuni de fals	310-328
Capitolul I. Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	310-316
Capitolul II. Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare.....	317-319
Capitolul III. Falsuri în înscrisuri.....	320-328
Titlul VII. Infrapecuni contra siguranței publice	329-366
Capitolul I. Infrapecuni contra siguranței circulației pe căile ferate.....	329-333
Capitolul II. Infrapecuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	334-341
Capitolul III. Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive	342-347
Capitolul IV. Infrapecuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege	348-351
Capitolul V. Infrapecuni contra sănătății publice	352-359
Capitolul VI. Infrapecuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	360-366
Titlul VIII. Infrapecuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	367-384
Capitolul I. Infrapecuni contra ordinii și liniștii publice.....	367-375
Capitolul II. Infrapecuni contra familiei	376-380
Capitolul III. Infrapecuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate	381-384
Titlul IX. Infrapecuni electorale	385-393
Titlul X. Infrapecuni contra securității naționale	394-412
Titlul XI. Infrapecuni contra capacității de luptă a forțelor armate	413-437
Capitolul I. Infrapecuni săvârșite de militari.....	413-431
Capitolul II. Infrapecuni săvârșite de militari sau de civili.....	432-437
Titlul XII. Infrapecuni de genocid, contra umanității și de război	438-445
Capitolul I. Infrapecuni de genocid și contra umanității.....	438-439
Capitolul II. Infrapecuni de război.....	440-445
Titlul XIII. Dispoziții finale	446

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal^[1]

(Publicată în Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009)

---

^[1] Legea nr. 286/2009 privind Codul penal a fost modificată prin:

- **L. nr. 27/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 180 din 20 martie 2012);
  - **L. nr. 63/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012);
  - **L. nr. 187/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012);
  - **Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014** publicată în M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014. (A se vedea decizia în extras la art. 5);
  - **L. nr. 159/2014** pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 887 din 5 decembrie 2014);
  - **O.U.G. nr. 18/2016** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (M. Of. nr. 389 din 23 mai 2016);
  - **L. nr. 151/2016** privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 545 din 20 iulie 2016);
  - **O.U.G. nr. 13/2017** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 92 din 1 februarie 2017);
- Notă.** Înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor O.U.G. nr. 13/2017 (10 februarie 2017) aceasta a fost abrogată de O.U.G. nr. 14/2017 (M. Of. nr. 101 din 5 februarie 2017).

-
- **O.U.G. nr. 14/2017** privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 101 din 5 februarie 2017);
  - **L. nr. 193/2017** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 598 din 25 iulie 2017);
  - **L. nr. 49/2018** privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, M. Of. nr. 194 din 2 martie 2018 (cu aplicare din 1 aprilie 2018);
  - **O.U.G. nr. 28/2020** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 228 din 20 martie 2020);
  - **L. nr. 217/2020** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 1012 din 30 octombrie 2020);
  - **L. nr. 228/2020** pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transpunerii unor directive ale Uniunii Europene (M. Of. nr. 1019 din 2 noiembrie 2020);
  - **L. nr. 233/2020** pentru modificarea art. 199 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1036 din 5 noiembrie 2020);
  - **L. nr. 274/2020** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1144 din 26 noiembrie 2020);
  - **L. nr. 146/2021** privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale (M. Of. nr. 515 din 18 mai 2021);
  - **L. nr. 186/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. Nr. 657 din 2 iulie 2021);
  - **L. nr. 207/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru dispunerea unor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului (M. Of. nr. 720 din 22 iulie 2021);
  - **L. nr. 219/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 104/2008 privind prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante cu grad mare de risc (M. Of. nr. 739 din 28 iulie 2021);
  - **L. nr. 8/2022** pentru modificarea art. 257 alin. (4) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 20 din 6 ianuarie 2022);
  - **O.U.G. nr. 71/2022** pentru modificarea art. 155 alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 531 din 30 mai 2022);
  - **L. nr. 170/2022** pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. Nr. 548 din 6 iunie 2022);
  - **L. nr. 171/2023** pentru modificarea și completarea art. 226 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (Monitorul Oficial Nr. 532 din 15 iunie 2023);
  - **L. nr. 200/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative (M. Of. nr. 616 din 6 iulie 2023);
  - **L. nr. 213/2023** pentru completarea art. 91 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 629 din 10 iulie 2023);
  - **L. nr. 214/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 634 din 11 iulie 2023);
  - **L. nr. 248/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 673 din 21 iulie 2023);
  - **L. nr. 258/2023** pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 871 din 28 septembrie 2023);

-
- **L. nr. 291/2023** pentru modificarea și completarea art. 84 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și pentru completarea art. 121 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 968 din 25 octombrie 2023);
  - **L. nr. 314/ 2023** pentru modificarea art. 331 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1.013 din 7 noiembrie 2023);
  - **L. nr. 323/2023** pentru modificarea art. 378 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1.020 din 8 noiembrie 2023);
  - **L. nr. 401/2023** pentru modificarea art. 437 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1.132 din 14 decembrie 2023);
  - **L. nr. 217/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002 (M. Of. nr. 634 din 11 iulie 2023), **în vigoare de la data de 1 ianuarie 2024, cu modificările aduse prin Legea nr. 424/2023** (publicată în M. Of. nr. 1.194 din 29 decembrie 2023);
  - **L. nr. 430/2023** pentru completarea art. 299 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1 din 3 ianuarie 2024);
  - **L. nr. 58/2024** pentru completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, pentru modificarea Legii nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, precum și pentru completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 243 din 21 martie 2024);
  - **L. nr. 122/2024** pentru introducerea, modificarea sau completarea mențiunii privind transpunerea normelor Uniunii Europene în cuprinsul unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 414 din 7 mai 2024);
  - **L. nr. 172/2024** pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul prevenirii și combaterii traficului și consumului ilicit de droguri și alte substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive (M. Of. nr. 510 din 31 mai 2024);
  - **L. nr. 202/2024** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 607 din 28 iunie 2024);
  - **L. nr. 269/2024** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1089 din 31 octombrie 2024).

PARTEA GENERALĂ

Titlul I

Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I

Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 2, art. 11]

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 2, art. 11]

♦ **Legislație conexă:** C. Rom. – art. 23 alin. (12); ♦ CEDO – art. 7; ♦ CDFUE – art. 49.

Capitolul II

Aplicarea legii penale

Secțiunea 1

Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 10]

♦ **Legislație conexă:** C. Rom. – art. 15 alin. (2), art. 78.

♦ **Hotărâre prealabilă. 1.** A se vedea decizia nr. 7/2016 redată la art. 5.

2. Prin decizia nr. 67/2022, M. Of. nr. 1.141 din 28 noiembrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizările formulate de Curtea de Apel București, Secția a II-a penală (...) respectiv Curtea de Apel Brașov, Secția penală, (...) prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„Dacă normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept substanțial susceptibile de a fi aplicate ca lege penală mai favorabilă sau norme de drept procesual supuse principiului *tempus regit actum*” și „Dacă în aplicarea dispozițiilor art. 426 lit. b) C.proc.pen., astfel cum au fost interpretare prin decizia nr. 10/2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, instanța care soluționează

contestația în anulare, întemeiată pe efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 297/26.04.2018 și nr. 358/26.05.2022^[1], poate reanaliza prescripția răspunderii penale, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența acestei cauze de încetare a procesului penal în cursul procesului anterior acestei din urmă decizii” și stabilește următoarele:

1. Normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție și art. 5 din Codul penal.

2. Instanța care soluționează contestația în anulare, întemeiată pe efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 297/26.04.2018 și nr. 358/26.05.2022, nu poate reanaliza prescripția răspunderii penale, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența acestei cauze de încetare a procesului penal în cursul procesului anterior acestei din urmă decizii.

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 12]

► **Legea de aplicare nr. 187/2012:**

Art. 3. (1) Dispozițiile art. 4 din Codul penal privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii.

(2) Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire.

(3) Dispozițiile art. 4 din Codul penal sunt aplicabile și atunci când, în urma unei decizii a Curții Constituționale, o faptă determinată nu mai întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni sau forma de vinovăție cerută de lege pentru existența infracțiunii.

Art. 8. Dispozițiile art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în titlul II.

♦ **Notă:** Față de considerentele deciziei nr. 651/2018^[2] (prin această decizie au fost declarate neconstituționale atât dispozițiile art. 4 C. pen. cât și 595 C. proc.pen.) și având în vedere că art. 3 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicarea Legii nr. 286/2009 privind Codul

^[1] Deciziile Curții Constituționale nr. 297/26.04.2018 și nr. 358/26.05.2022 sunt redată la art. 155 CP în nota de subsol nr. 1.

^[2] Prin decizia nr. 651/2018, M. Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că:

1. Soluția legislativă cuprinsă în art. 595 alin.(1) din Codul de procedură penală, care nu prevede și decizia Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare ca un caz de înlăturare sau modificare a pedepsei/măsurii educative, este neconstituțională.

2. Soluția legislativă cuprinsă în art.4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu o lege penală de dezincriminare, este neconstituțională.

penal prevede deja norme de interpretare pentru art. 4 din Codul penal prin art. III pct.1 din Legea nr. 200/2023 a fost introdus alin. (3) la art. 3 din Legea nr. 187/2012 și alin. (1¹) la art. 595 din Codul de procedură penală prin Legea nr. 201/2023. (a se vedea și pct. 34 din Expunerea de motive la Legea nr. 201/2023)

♦ **Hotărâre prealabilă. 1.** Prin decizia nr. 12/2014, M. Of. nr. 507 din 8 iulie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Brașov - Secția penală și pentru cauze cu minori și **a stabilit că:** Faptele prevăzute de art. 323 din Codul penal anterior și art. 8 din Legea nr. 39/2003, în reglementarea anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, se regăsesc în incriminarea din art. 367 din Codul penal, **nefiind dezincriminate.**

2. Prin decizia nr. 4/2015, M. Of. nr. 244 din 9 aprilie 2015, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Tribunalul București - Secția I penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept respectiv:

„Dacă infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 184 alin. 2 teza I (fapta a avut vreuna din urmările prevăzute de art. 182 alin. 1) și 4 din Codul penal din 1969 își găsește corespondentul în infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 196 alin. (2) și (3) din actualul Cod penal sau dacă, dimpotrivă, este dezincriminată?”

Stabilește că infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 184 alin. 2 teza I (fapta a avut vreuna din urmările prevăzute de art. 182 alin. 1) și alin. 4 din Codul penal din 1969 în ipoteza în care fapta a produs o vătămare ce a necesitat între 11 și 90 de zile îngrijiri medicale și nu îndeplinește una dintre condițiile impuse de alin. (1) al art. 196 din Codul penal **este dezincriminată** începând cu data de 1 februarie 2014.

3. Prin decizia nr. 6/2015, M. Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept, și **a stabilit că:** În interpretarea dispozițiilor art.4 Cod penal, succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul nr.3283 din 23.08.2012 al Ministerului Mediului și Pădurilor; art.202 pct.8 din Legea nr.187/2012 de punere în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal; Ordinul nr.76 din data de 6.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și Ordinul nr.118/24.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, **nu a condus la dezincriminarea** în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prev. de art.108 din Legea nr.46/2008 și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art.110 din Legea nr.46/2008.

Notă. Codul silvic (Legea nr. 46/2008) a fost republicat în M. Of. nr. 611 din 12 august 2015, dându-se textelor o nouă renumerotare. Infracțiunile precizate în decizia nr. 6/2015 se regăsesc în art. 107 și art.109.

4. Prin decizia nr. 10/2015, M. Of. nr. 389 din 4 iunie 2015, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de către Curtea de Apel Craiova, Secția Penală și Pentru Cauze cu Minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând „modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și (6) din Codul penal, respectiv dacă este îndeplinită condiția tipicității infracțiunii de grup